

תורה שבעל פה

משנה

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

בשאלון זה פרק אחד — (20×5) — 100 נקודות
סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

השאלות

ענה על חמש מן השאלות 1-6 (לכל שאלה – 20 נקודות; סך הכול – 100 נקודות).

1. א. "ישראל שהיו אריסין לנכרים בסוריא, רבי אליעזר מחייב פְּרוֹתֵיהֶם במעשרות ובשביעית, ורבן גמליאל פוטר" (חלה, פרק ד', משנה ז').
(1) הסבר מהו "אריס", והסבר מדוע לדעת רבי אליעזר פְּרוֹת האריס חייבים במעשרות ובשביעית.
(2) באיזה תנאי יסכים רבן גמליאל שפְּרוֹת שגדלו בסוריא חייבים במעשרות? (12 נקודות)
ב. "רבן גמליאל אומר שתי חלות בסוריא" (שם).
רע"ב: "כדרך שמפרישים שתי חלות בחוצה לארץ".
כתוב מה עושים בכל אחת משתי החלות שמפרישים בחוץ לארץ לדעת רבן גמליאל, והסבר מדוע עושים כך. (8 נקודות)
2. א. (1) "והשור הולך לפניהם... ועטרה של זית בראשו" (ביכורים, פרק ג', משנה ג').
מדוע עיטרו את ראש השור דווקא בזית? כתוב שני טעמים.
(2) "וכל בעלי אומניות שבירושלים עומדים לפניהם".
בעלי אומניות עומדים לפני מביאי הביכורים, אף על פי שלפני תלמידי חכמים הם אינם עומדים. כתוב את הטעם להבדל.
(12 נקודות)
ב. "נוטל הסל על כתפו ונכנס" (שם, משנה ד').
מדוע מביא הביכורים צריך ליטול את הסל, ומהו המקום בדרכו לבית המקדש שבו עליו ליטול את הסל? (8 נקודות)

3. "הנוטל צפרניו זו בזו... וכן הגודלת, וכן הכותלת, וכן הפוקסת, רבי אליעזר מחייב, וחכמים אוסרין משום שבות" (שבת, פרק י', משנה ו').
- א. ציין את אבות המלאכות של כל אחת מן הפעולות המודגשות בקו, וכתוב מה חייבת אישה העושה אחת מפעולות אלו, לדעת רבי אליעזר. (12 נקודות)
- ב. "וחכמים אוסרין משום שבות".
- הסבר מהו איסור "שבות", ונמק את דעת חכמים. (8 נקודות)
4. א. (1) "מונה אדם את אורחיו ואת פרפרותיו מפיו, אבל לא מן הכתב" (שבת, פרק כ"ג, משנה ב').
- הסבר את המקרה ואת הדין שבמשנה, וכתוב שני נימוקים מדוע "לא מן הכתב".
- (2) "ומפיס עם בניו ועם בני ביתו על השלחן" (שם).
- הסבר את המקרה שבמשנה, ונמק את הדין. (12 נקודות)
- ב. "ומטילין חלשים על הקדשים ביום טוב" (שם).
- הסבר את המקרה ואת הדין שבמשנה. בתשובתך ציין מה מטרת הפעולה המתוארת במשנה. (8 נקודות)
5. א. "יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, במקדש היו תוקעים, אבל לא במדינה".
- (ראש השנה, פרק ד', משנה א')
- (1) מדוע אסרו חכמים לתקוע בשופר במדינה, ומדוע לא אסרו לתקוע בשופר במקדש?
- (2) כתוב שני פירושים למילה "מקדש", ושני פירושים למילה "מדינה". (14 נקודות)
- ב. הסבר את תקנת רבן יוחנן בן זכאי הנוגעת לנטילת לולב לאחר החורבן, וכתוב מדוע תקנה זו היא "זכר למקדש". (6 נקודות)

6. א. (1) "היו בודקין אותן בשבע חקירות... רבי יוסי אומר... " (סנהדרין, פרק ה', משנה א').
לדעת תנא קמא, מדוע נדרשות שבע חקירות, ואין להסתפק בשלוש חקירות כדעת רבי יוסי?
- (2) "מעשה ובדק בן זכאי בעקצי תאנים" (שם, משנה ב').
הסבר כיצד "בדק בן זכאי בעקצי תאנים" אם הם דקים או גסים.
(14 נקודות)
- ב. "אחד חקירות ואחד בדיקות, בזמן שמכחישין זה את זה, עדותן בטלה" (שם).
הסבר את הביטוי המודגש בקו. (6 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך